

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

DDP-I.0210.6.2026

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. ...SPS-III.020.141.12.2025
Data wpływu ...24.02.2026

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pisma Niezależnego Związku Zawodowego Oświata Polska z dnia 1 grudnia 2025 r., zatytułowanego „Alert Konstytucyjny” (dalej jako „Alert”), które zostało opublikowane na stronie Sejmu RP w zakładce dotyczącej projektu o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (druk nr 1344), uprzejmie proszę o przyjęcie stanowiska projektodawcy.

Na wstępie należy wskazać, że w dniu 23 stycznia 2026 r. Sejm RP uchwalił ustawę o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, zwaną dalej „Ustawą”. W dniu 12 lutego 2026 r. Ustawa została podpisana przez Prezydenta RP.

Projektodawca wielokrotnie na różnych etapach prac nad projektem Ustawy odnosił się do zagadnień, które ostatecznie zostały objęte treścią Alertu. Co istotne, sam Alert nie został przez jego Autorów przekazany do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Należy sprostować, że prace nad projektem Ustawy, od początku prowadził Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Uwagi zgłoszone w toku konsultacji publicznych przez NZZ Oświata Polska zostały zawarte w Zestawieniu uwag z konsultacji publicznych i opublikowane na stronie RCL. Jak wynika z ww. Zestawienia uwagi zostały częściowo uwzględnione, a te które nie zostały uwzględnione zostały szczegółowo wyjaśnione.

W piśmie przewodnim do Alertu Autorzy zarzucają brak uwzględnienia ich stanowiska, które – jak podają – zgłaszali na etapie prac rządowych do Ministra Zdrowia. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie mógł odnieść się do uwag, których mu nie przekazano.

Autorzy Alertu podnieśli następujące zarzuty o rzekomej niekonstytucyjności przepisów projektu Ustawy:

Ad (1) nieproporcjonalne i zbędne ograniczanie prawa do wykonywania zawodu

Autorzy Alertu zaproponowali poprawkę dotyczącą art. 23 ust. 1 pkt 4 projektu Ustawy (zapewne chodziło o art. 23 ust. 2 pkt 4), w którym po wyrazach „udzielanie pomocy psychologicznej” miałyby zostać dodane wyrazy „w tym psychoterapii i socjoterapii” z jednoczesnym wykreśleniem pkt 5 z art. 23 ust. 2 (punkt ten został już skreślony w dniu 3 grudnia 2025 r. na posiedzeniu połączonych Komisji Zdrowia i Komisji Rodziny i Polityki Społecznej).

Autorzy Alertu stoją na stanowisku, że definicja pomocy psychologicznej wskazana w art. 23 ust. 2 pkt 4 projektu Ustawy „odpowiada powszechnie przyjętej definicji psychoterapii”. Nie sposób zgodzić się z powyższym twierdzeniem. Pojęcia te nigdy nie były traktowane jako tożsame. Przede wszystkim te pojęcia rozróżnia się na gruncie naukowym, a w ślad za tym również ustawodawca traktuje je jako odrębne. Obecna ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów wyraźnie rozróżnia psychoterapię oraz udzielanie pomocy psychologicznej jako autonomiczne usługi psychologiczne (art. 4 ust. 1 ustawy). Zmiany społeczne i wzrost znaczenia psychoterapii tylko to rozróżnienie pogłębiły i utrwaliły. Aktualnie w polskim systemie prawa obowiązuje legalna definicja psychoterapii, która jest zawarta w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Nie sposób jej utożsamiać z definicją udzielania pomocy psychologicznej zawartej w Ustawie. Wyżej wymieniona definicja legalna psychoterapii respektuje naukowy konsensus, że psychoterapia jest metodą leczenia skierowaną do osób z zaburzeniami psychicznymi, co *expressis verbis* zostało w niej uwzględnione. Definicja pomocy psychologicznej zawarta w Ustawie została wypracowana przez środowisko psychologów także w ramach konsensusu opartego na aktualnym stanie wiedzy i nauki.

Odnosząc się do wyróżnienia przez Autorów Alertu w ramach pomocy psychologicznej socjoterapii należy wskazać, że w obowiązujących przepisach brakuje legalnej definicji socjoterapii. W różnych aktach prawnych znajdują się odniesienia do „socjoterapii” lub „zajęć socjoterapeutycznych”, przykładem może być ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Są to jednak bardzo specjalistyczne obszary dotyczące szeroko pojętej pomocy społecznej oraz niektórych obszarów systemu oświaty. W doktrynie w kontekście zajęć socjoterapeutycznych wskazuje się, że są „ukierunkowane na grupę i zmierzają do poprawy funkcjonowania społecznego, emocjonalnego czy kulturalnego dzieci. Odbývają się w ograniczonych liczebnie grupach dostosowanych do występujących potrzeb i ich celem jest wypracowanie prawidłowych postaw w relacjach z otoczeniem.” (Źródło: S. Nitecki [w:] A. Wilk, S. Nitecki, Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2024, art. 24.)

Pomimo, że zajęcia socjoterapeutyczne funkcjonują w aktach prawnych obok innych form zajęć, np. terapeutycznych, korekcyjnych etc. Autorzy Alertu postulowali włączenie do projektu Ustawy tylko socjoterapii. Należy wyjaśnić, że celem Projektodawcy było uregulowanie zawodu psychologa działającego w różnych obszarach, a zatem niezbędnym było ujmowanie zagadnień merytorycznych w sposób kompleksowy. Wprowadzenie do definicji pojęć nieostrych, jednoznacznie

niezdefiniowanych, a przy tym postulowanych przez określoną grupę środowiska, nie sprzyja racjonalnemu ustawodawstwu.

Alternatywnie Autorzy Alertu zaproponowali, aby w art. 23 ust. 2 pkt 5 projektu Ustawy **wykreślić** wyrazy „w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów”.

Podczas posiedzenia połączonych Komisji Zdrowia i Komisji Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 3 grudnia 2025 r. przyjęło następujące poprawki w art. 23 projektu Ustawy:

- 1) w ust. 2 skreślono pkt 5;
- 2) po ust. 3 dodano ust. 3a w następującym brzmieniu:
„3a. Psycholog może prowadzić psychoterapię na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Do prowadzenia psychoterapii przez psychologa stosuje się odpowiednio przepisy art. 22, art. 23 ust. 6, art. 25-28 i rozdziału 5.”

W kontekście proponowanej poprawki oraz zastrzeżeń zgłaszanych przez poszczególnych psychologów na ww. posiedzeniu Komisji podkreślenia wymaga, że takie sformułowanie było przez środowisko interpretowane jako ograniczenie możliwości prowadzenia psychologom (i tylko psychologom) psychoterapii poza podmiotami leczniczymi w ramach publicznej opieki zdrowotnej. Zarówno posłowie, jak i przedstawiciele strony społecznej prezentowali przeciwstawne stanowiska, dotyczące ujęcia i umiejscowienia psychoterapii w Ustawie. Z tego względu wypracowane zostało rozwiązanie kompromisowe, które polega na:

- (1) wyłączeniu psychoterapii z ustawowego katalogu świadczeń psychologicznych;
- (2) jednoczesnym zapewnieniu w Ustawie możliwości świadczenia psychoterapii przez psychologów;
- (3) zagwarantowaniu korzystającym z psychoterapii świadczonej przez psychologów ochrony ich praw w najbardziej wrażliwym zakresie poprzez odesłanie do wybranych przepisów Ustawy (tajemnica, dokumentacja, poszanowanie prywatności, kwestie zgody i odpowiedzialności dyscyplinarnej).

Treść przepisu należy interpretować następująco – w podmiotach leczniczych w ramach publicznej opieki zdrowotnej psycholog do prowadzenia psychoterapii musi spełniać wymagania wynikające z przepisów odrębnych regulujących ten rynek (m.in. ustawa o ochronie zdrowia psychicznego). Należy jednak zaznaczyć, że obowiązujące regulacje prawne dotyczące psychoterapii nie odnoszą się do rynku prywatnego.

Aktualnie w Ministerstwie Zdrowia został powołany Zespół do spraw opracowania propozycji rozwiązań dotyczących regulacji zawodu psychoterapeuty. Zespół ten został powołany w związku z toczącymi się w Sejmie RP pracami nad poselskim projektem ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (druk nr 1345).

Autorzy Alertu proponowali uzupełnienie art. 22 ust. 1 projektu Ustawy o wyrażenie „może wykonywać zawód również w zespołach psychologów lub zespołach interdyscyplinarnych”.

Powyższe wynika z błędnej wykładni, że przepis o samodzielności wykonywania zawodu psychologa oznacza „zakaz” pracy zespołowej. Przepis, zgodnie z którym od dnia wpisu do Rejestru Psychologów psycholog wykonuje zawód samodzielnie, nie może być interpretowany jako ograniczający możliwość wykonywania zawodu w zespołach lub w ramach współpracy z innymi specjalistami. Pojęcie „samodzielności” funkcjonujące w Ustawie odnosi się do niezależności zawodowej psychologa, w tym zwłaszcza do ponoszenia przez niego odpowiedzialności za podejmowane czynności zawodowe. Podkreślenie samodzielności wykonywania zawodu jest ponadto konieczne z uwagi na przewidziany w Ustawie etap drogi zawodowej psychologa w postaci współpracy z opiekunem.

Ad (2) nadmierna (nieproporcjonalna) ingerencja w stosunki pracy nauczycieli

Ustawa przeszła obszerny proces uzgodnień międzyresortowych (dwie tury uzgodnień i dodatkowe spotkania robocze), w ramach którego treść projektowanych przepisów była uzgadniana z Ministerstwem Edukacji Narodowej, w szczególności w zakresie relacji projektowanych przepisów z przepisami Karty Nauczyciela i Prawa oświatowego.

W tym miejscu należy wskazać, że zastrzeżenia zawarte w Alercie, a dotyczące przepisów Karty Nauczyciela i Prawa oświatowego, były konsultowane z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Niniejsza odpowiedź Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozostaje spójna w tym zakresie ze stanowiskiem prezentowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Ad (3) pominięcie legislacyjne w zakresie praw i obowiązków wobec uczniów i wychowanków jednostek systemu oświaty

Punkt ten zawiera szereg błędnych wniosków i niespójności nieprzystających do treści Ustawy. Autorzy Alertu utożsamiają każdą aktywność psychologa pracującego w szkole z udzielaniem świadczenia psychologicznego. Wypaczają różne instytucje przewidziane w Ustawie, w tym tajemnicę psychologiczną, zgodę na udzielenie świadczeń psychologicznych. Wskazują na konieczność uzyskania pisemnej zgody na udzielanie świadczeń psychologicznych, podczas gdy Ustawa nie zastrzega takiej formy.

W tym miejscu należy wskazać:

– w odniesieniu do zgody przedstawiciela ustawowego na udzielenie świadczenia psychologicznego małoletniemu zastosowanie ma przepis art. 25 ust. 2 Ustawy, zgodnie z którym:

Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona, zgodę wyraża jego przedstawiciel ustawowy, a w sytuacji braku przedstawiciela ustawowego - opiekun faktyczny, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

– z kolei w odniesieniu do wskazanych przez Autorów Alertu różnych oddziaływań „profilaktycznych”, które mogą być realizowane również przez innych nauczycieli niż nauczyciel-psycholog zastosowanie ma przepis art. 23 ust. 3 Ustawy, zgodnie z którym:

Zastrzeżenie udzielania świadczeń psychologicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 4, przez psychologa nie ogranicza prawa do podejmowania poszczególnych działań mieszczących się w zakresie udzielania pomocy psychologicznej przez osoby, które nie posiadają prawa wykonywania zawodu psychologa, jeżeli są one realizowane w związku z wykonywaniem zadań określonych w odrębnych przepisach.

Ad (4) pominięcie legislacyjne lub niezgodność z RODO – ochrona danych osobowych i prowadzenia dokumentacji psychologicznej m.in. w jednostce oświaty

Jak wynika wprost z definicji dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w związku z udzielaniem przez psychologa świadczeń psychologicznych. A zatem, to fakt udzielania świadczeń psychologicznych determinuje obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej. Treść zgłaszanych zarzutów w odniesieniu do np. zasad przechowywania dokumentacji psychologicznej pozwala na wniosek, że Autorzy Alertu bazowali na nieaktualnej treści projektu Ustawy.

Ad (5) zbyt szeroki (nieproporcjonalny do potrzeb) zakres przetwarzania danych osobowych psychologów

Ustawa przeszła obszerny proces uzgodnień międzyresortowych (dwie tury uzgodnień i dodatkowe spotkania robocze), w ramach którego treść projektowanych przepisów była omawiana z UODO. Ustawa respektuje zasadę minimalizacji danych. Dane psychologów, które będą przetwarzane są typowymi danymi, które są niezbędne do organizacji i funkcjonowania samorządu zawodowego oraz uzyskania prawa wykonywania zawodu psychologa – analogicznie jak to jest w ustawach dotyczących innych zawodów regulowanych.

Ad (6) Nierówne i nieuzasadnione okolicznościami traktowanie samorządu zawodowego psychologów i związku zawodowego psychologów

Autorzy Alertu zgłosili poprawkę dotyczącą modyfikacji art. 24 projektu Ustawy poprzez uznanie za wykonywanie zawodu psychologa „sprawowania funkcji z wyboru w związku zawodowym zrzeszającym psychologów”.

Propozycja nie zyskała akceptacji. Ujęcie działalności związkowej obok sprawowania funkcji w samorządzie psychologów jako formy wykonywania zawodu psychologa nie jest trafne. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na ustrojowe różnice pomiędzy samorządem zawodowym a związkiem zawodowym, które wynikają z przepisów rangi konstytucyjnej. Samorząd zawodowy stanowi przewidzianą konstytucyjnie formę

reprezentacji osób wykonujących zawody zaufania publicznego (art. 17 Konstytucji RP). W tym sensie samorząd zawodowy realizuje zadania o charakterze publicznym, związane z pieczęcią nad należytym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego. Związek zawodowy jest natomiast dobrowolną formą zrzeszania się, służącą reprezentacji interesów pracowniczych. Na poziomie konstytucyjnym sformułowano zasadę wolności zrzeszania się w związkach zawodowych oraz zapewnienia im prawa do rokowań oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień (art. 59 Konstytucji RP). Ustawa w żadnej mierze nie narusza konstytucyjnych zasad wolności związkowej. Wręcz przeciwnie, uznaje rangę związku zawodowego, przewidując, że związki zawodowe psychologów mogą zgłaszać kandydata na członka Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów (art. 151 ust. 2 Ustawy).

Ad. (7) nieproporcjonalne utrudnianie anonimowo dostępu do usług psychologicznych przez wymóg pisemnej zgody na podstawowe usługi

Treść zgłaszanych zarzutów w odniesieniu do formy zgody na udzielenie świadczeń psychologicznych pozwala na wniosek, że Autorzy Alertu bazowali na nieaktualnej treści projektu Ustawy. Ustawa nie zastrzega formy pisemnej.

Autorzy Alertu proponowali różnicowanie charakteru świadczeń psychologicznych w zależności od „inwazyjności metod” i „metod o podwyższonym ryzyku” i stosowanie do tych tylko świadczeń obowiązku uzyskania pisemnej zgody.

Propozycja nie zyskała akceptacji. Ustawa przyjmuje jednolity standard polegający na obowiązku uzyskania zgody na udzielanie każdego świadczenia psychologicznego.

Ad (8) nieproporcjonalnie szeroki obowiązek informacyjny, nieproporcjonalnie ograniczający wolność wykonywania zawodu bez uzasadnienia wartościami konstytucyjnymi

Jak już wyżej zostało wskazane Autorzy Alertu błędnie utożsamiają każdą aktywność psychologa pracującego w szkole z udzielaniem świadczenia psychologicznego, podczas gdy psycholog pracujący w szkole może realizować też inne obowiązki. Obowiązek informacyjny z art. 25 ust. 10 Ustawy pozostaje aktualny tylko wówczas, gdy psycholog udziela świadczeń psychologicznych. Powtórzyć należy, że Projektodawca stoi na stanowisku braku uzasadnienia dla rozróżniania świadczeń psychologicznych na te, które wymagają zgody (i to pisemnej) oraz te nie wymagające takiej zgody. Ponadto zaprojektowany obowiązek informacyjny dotyczy tylko ustaleń podjętych w wyniku udzielonych świadczeń psychologicznych. Delegowanie obowiązku informacyjnego na „jednostkę organizacyjną” jest niedopuszczalne choćby ze względu na obowiązek zachowania tajemnicy. Uzyskane przez psychologa informacje o odbiorcy świadczeń psychologicznych (jak i osób bliskich) mają charakter wrażliwy/intymny.

Autorzy Alertu zaproponowali poprawkę dotyczącą zlagodzenia obowiązku psychologa (który odmówił udzielenia świadczenia psychologicznego) do wskazywania innego

specjalisty, u którego odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenie psychologiczne.

Przyjęcie poprawki powodowałoby obniżenie standardu ochrony odbiorcy świadczeń psychologicznych w sytuacji odmowy udzielenia mu świadczenia przez określonego psychologa. Przepis art. 26 ust. 5 Ustawy nakłada na takiego psychologa obowiązek wskazania innego psychologa lub podmiotu, w którym odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenie psychologiczne. Przerzucanie wysiłku poszukiwania dalszej pomocy na odbiorcę godziłoby w jego interesy. Należy podkreślić, że Rejestr Psychologów nie będzie zawierał danych dotyczących obszaru działania danego psychologa. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że psycholog jako praktyk dysponuje szerszą wiedzą na temat innych, właściwych w danym przypadku specjalistów.

Ad (9) Nałożenie na psychologa obowiązków niemożliwych do wykonania

Autorzy Alertu zaproponowali nowe brzmienie przepisu art. 27 ust. 2 pkt 5 projektu Ustawy:

*„5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrazi pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o **prawdopodobnych możliwych psychologicznych** skutkach jej ujawnienia [...]”,*

bądź rekomendowali wykreślenie pkt 5 z art. 27 ust. 2.

Analogiczny przepis – jak przyjęty w Ustawie – funkcjonuje już w systemie prawa, tj. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 40 ust. 2 pkt 4). Obowiązek poinformowania o skutkach tajemnicy należy interpretować w ten sposób, że jego dopełnienie ma zapobiegać pochopnemu wyrażaniu zgody na ujawnienie informacji poufnych (w przypadku świadczeń psychologicznych informacji szczególnie wrażliwych/intymnych). Proponowane w poprawce zobowiązanie do informowania o „prawdopodobnych możliwych” skutkach jest szersze niż to wynikające z aktualnego brzmienia przepisu – skłania niejako do „przewidywania” przez psychologa wszelkich prawdopodobnych możliwych scenariuszy jakie wiązałyby się z ujawnieniem tajemnicy.

Ad (10) Naruszenie wolności działania i niezależności związków zawodowych (art. 12) zasady równego traktowania (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) przez ograniczenie praw związków zawodowych

Autorzy Alertu zaproponowali poprawkę dotyczącą umożliwienia organizowania doskonalenia zawodowego przez związki zawodowe i placówki doskonalenia nauczycieli.

Propozycja nie zyskała akceptacji. Doskonalenie zawodowe jest jedną z form realizacji obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego przewidzianego w art. 29 Ustawy (obok

kształcenia podyplomowego). Samorząd może organizować lub być koordynatorem doskonalenia zawodowego psychologów. Powyższe oznacza, że istnieje możliwość, aby to podmioty zewnętrzne organizowały poszczególne formy doskonalenia zawodowego przy jednoczesnej koordynacji ich przebiegu przez samorząd.

Ad (11) Naruszenie art. 87 i 31 ust. 3 Konstytucji RP, naruszenie RODO

Treść zgłoszonej poprawki w odniesieniu do brzmienia art. 31 ust. 2 Ustawy pozwala na wniosek, że Autorzy Alertu bazowali na nieaktualnej treści projektu Ustawy. Przepis art. 31 ust. 2 Ustawy ma treść postulowaną przez Autorów Alertu.

Ad (12) Naruszenie art. 2 Konstytucji RP (zasady przyzwoitej legislacji)

Autorzy Alertu zaproponowali modyfikację treści art. 30 projektu Ustawy. Propozycja nie zyskała akceptacji. Analogiczny przepis – jak przyjęty w Ustawie – funkcjonuje już w systemie prawa, tj. ustawa o zawodach pielęgniarstwa i położnej (art. 26a).

Zgodnie z art. 45 pkt 15 Ustawy do Krajowego Zjazdu Psychologów należeć będzie określanie trybu zaprzestania wykonywania zawodu. A zatem, wątpliwości zgłoszone przez Autorów Alertu zostaną rozstrzygnięte na poziomie samorządu zawodowego.

Ad (13) Odesłanie do przepisu nieistniejącego

Uwaga Autorów Alertu jest bezprzedmiotowa, gdyż zgodnie z art. 144 pkt 3 lit. b Ustawy (wcześniej był to art. 143) w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe dodaje się ust. 10 do art. 15. Powyższe oznacza, że od dnia wejścia w życie Ustawy art. 15 Prawa oświatowego będzie obejmował nowa jednostkę redakcyjną to jest ust. 10.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:

1. **Jan Grabiec** – Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
2. **Pani Barbara Nowacka** – Minister Edukacji

3. **dr hab. Marcin Wiącek** – Rzecznik Praw Obywatelskich
4. **Monika Horna- Cieślak** – Rzeczniczka Praw Dziecka
5. **Mirostaw Wróblewski** – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych